

Streepmosseltjes in miocene zandsteen

Frank de Rooij¹ en Frank Wesselingh²

Bij het zoeken naar haaiantanden op de vlakte van Hoevenen nabij Antwerpen (zie Everaert, 2014 voor de stratigrafische context) is de eerste auteur meermaals stukken zandsteen met fossielen tegengekomen. Het gaat om midden tot soms fijnkorrelige, vaak goed gesorteerde glauconiet-houdende zandsteen. Het voorkomen van *Anadara diluvii*, *Pelecypora nysti* en *Ficus conditus* wijst op een miocene herkomst (fig. 1A).

In een van de stukken troffen we een merkwaardige opeenhoping aan van boonvormige concreties en holtes met een lengte van 1-2 mm, en een breedte van 0,5-1 mm. De zandsteenknol is ruim 13 centimeter lang. De boonvormige holtes en concreties komen zowel voor als opvulling van slakken als *Ficus*, maar komen daarnaast door de hele steen voor. Nadere inspectie wees uit dat het om een grote opeenhoping van mosseltjes van het geslacht *Musculus* gaat (fig. 1B). De mosseltjes zijn veelal als doubletjes bewaard gebleven. Ze komen in het hele stuk voor zonder een duidelijke bedding of concentratie.

De vondst stelt ons voor raadsels. We zijn niet bekend met dergelijke concentraties van *Musculus*. Soorten van dit geslacht leven op een hard substraat, op het strand komen ze bijvoorbeeld wel eens voor gehecht op drijvende voorwerpen. De enorme opeenhoping in de steen van Hoevenen geeft geen enkele aanwijzing dat er in het Mioceen sprake is geweest van een hard substraat aldaar.

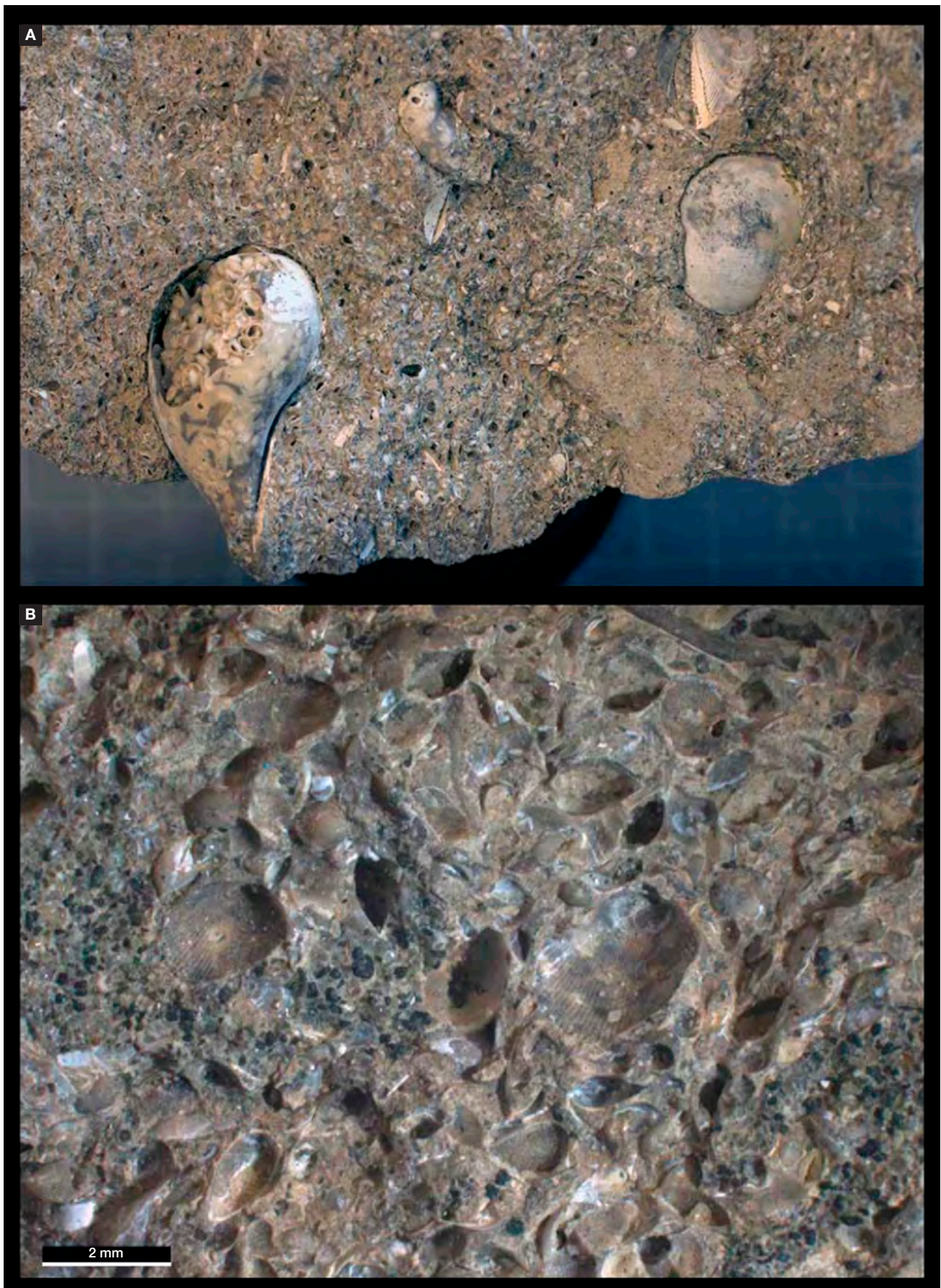
We zijn op zoek naar een goede verklaring voor deze concentraties. Peter Moerdijk wist al te melden dat streepmosseltjes ook aan de binnenkant van zakpijpen kunnen voorkomen. Zouden we misschien te maken hebben met een fossiele zakpijpengemeenschap, waarbij de zachte zakpijpen zelf niet zijn gefossiliseerd? Mocht u als lezer vergelijkbare vondsten hebben gedaan of andere verklaringen hebben dan horen we daar graag van.

Literatuur

Everaert, S. 2014. Miocene afzettingen tussen de Boomse Klei en het Pliocceen in het Churchilldok en Leopolddok (Antwerpse haven, rechteroever): een stratigrafische interpretatie. – Afzettingen WTKG 35: 20-26.

¹Frank de Rooij, Reginadonk 166, 4707TX Roosendaal

²Frank Wesselingh, Naturalis, Postbus 9517, 2300 RA Leiden, e-mail: frank.wesselingh@naturalis.nl

Figuur 1. A. Detail van de zandsteenknol met *Ficus*. RGM 794444. Breedte foto 13 cm. B. Detail van de boonvormige concreties en holtes, waar in twee van de afdrukken duidelijk de beribbing typerend voor *Musculus* te zien is. Schaal 2 mm.